Rok 1. Warszawa, dnia 14 lutego 1938 r. Nr. 1

BIULETYN GOSPODARCZY

ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU POLAKÓW Z ZAGRANICY

Redakcja i Administracja: Warszawa, ul. Mazowiecka 1. Tel. 666-04 i 666-07. Konto PKO. 13414.

S P Ó Ł D Z I E L C Z O Ś Ć

Uchwała
II-go Zjazdu Polaków z Zagranicy w sprawach spółdzielczych

Zważywszy, że spółdzielczość jest formą gospodarczą, specjalnie przystosowaną do organizowania interesów ludności pracującej, zarówno w przemyśle i rzemiośle, jak i rolnictwie, że ludność polska zagranicą składa się wyłącznie lub prawie wyłącznie z warstw pracujących,

II-gi Zjazd Polaków z Zagranicy gorąco zaleca ludności polskiej, osiadłej w większych skupieniach zagranicą, organizowanie się w spółdzielniach wszelkiego rodzaju, jako najlepszy sposób usamodzielnienia i postępu gospodarczego.

W szczególności Zjazd zaleca:

1. tworzenie przez ludność polską robotniczą i rolniczą, osiadłą w mniejszych skupieniach, własnych spółdzielni spożywców celem uchronienia się od wyzysku niesumiennych handlarzy-pośredników i sklepikarzy,

2. tworzenie przez polską ludność rolniczą i osadniczą w większych skupieniach spółdzielni zbytu produktów swych warsztatów pracy z uwzględnieniem przedewszystkiem rynków Polski, a w nich polskich organizacyj spółdzielczych, jako odbiorców,

3. tworzenie przez robotników polskich spółdzielni pracy, celem zbiorowego wynajmu swych usług i uzyskania tym sposobem zarówno większej samodzielności, jak i lepszych warunków pracy,

4. tworzenie przez polskich osadników-emigrantów spółdzielni osadniczych, któreby przez wspólne nabycie terenu i ewentualną wspólną eksploatację dało osadnikom polskim maksimum korzyści moralnych i materialnych.

Zagadnienia spółdzielcze w „Biuletynie Gospodarczym"

Wydając pierwszy numer „Biuletynu Gospodarczego", pragniemy stworzyć jeszcze jeden łącznik pomiędzy ośmio-milionową rzeszą ludu polskiego, zamieszkałego poza granicami Polski.

„Biuletyn Gospodarczy", jak sama nazwa wskazuje, poświęcony będzie sprawom gospodarczym, które w powszechnym wyścigu pracy wybiły się na plan pierwszy.

„Biuletyn Gospodarczy" wychodzić będzie co tydzień z uwzględnieniem następujących czterech działów zagadnień: **przemysł i handel, rzemiosło, rolnictwo i spółdzielczość.** Każdemu zagadnieniu poświęcane będą osobne numery raz na miesiąc.

Rozpoczynamy od wydania „Biuletynu", obejmującego sprawy spółdzielcze. Następne numery będą dotyczyły kolejno pozostałych spraw.

Przytaczając uchwałę II-go Zjazdu Polaków z Zagranicy, nie potrzebujemy uzasadniać, iż organizacja spółdzielcza jest najwłaściwszą formą pracy gospodarczej dla ludności polskiej.

W „Biuletynie", poświęconym spółdzielczości, będziemy zamieszczać informacje o metodach pracy i osiągnięciach na tym polu Polaków zagranicznych Będziemy także podawać najważniejsze wiadomości o rozwoju ruchu spółdzielczego w Polsce.

Pragnęlibyśmy, aby wszyscy działacze spółdzielcy byli wzajemnie poinformowani o tej pracy na różnych terenach i aby czerpali stąd wskazówki dla własnych poczynań.

Wypełnienie tego zadania będzie zależało w dużej mierze od współpracy, jaką nam okażą polscy działacze gospodarczy, odbiorcy niniejszego „Biuletynu". O tą pomoc w nadsyłaniu nam wiadomości oraz swych uwag jak najusilniej prosimy.

B. Przegaliński
Referent dla spraw spółdzielczych
Komitetu Gospodarczego Św. Zw. Pol. Zagr.

Szkolnictwo spółdzielcze w Polsce

Potężny rozrost organizacyjny i gospodarczy spółdzielczości polskiej wymaga również zwiększenia liczby odpowiednio przygotowanych pracowników spółdzielczych. Znaczenie pracownika jest szczególnie doniosłe w ruchu spółdzielczym, gdyż powinien on być nie tylko wyspecjalizowanym fachowcem, ale również ideowym spółdzielcą i społecznikiem.

Nic też dziwnego, że w ostatnim pięcioleciu położono szczególny nacisk na kształcenie pracowników i działaczy spółdzielczych. Zwiększono wybitnie ilość placówek szkolnych, rozszerzono programy i udoskonalono metody pracy.

W zrozumieniu konieczności planowego rozbudowania szkolnictwa spółdzielczego w Polsce, Spółdzielczy Instytut Naukowy wydał ostatnio opracowanie wyników Ankiety Pracowniczej w publikacji: „Struktura zatrudnienia pracowników spółdzielni związkowych". Wnioski wyprowadzone w publikacji z opracowania wyników Ankiety, staną się podstawą organizacji kształcenia i dokształcania pracowników spółdzielczych.

Obecny stan szkolnictwa spółdzielczego w Polsce ilustruje „Informator Spółdzielczy" (wydany nakładem Spółdzielczego Instytutu Naukowego). Posiadamy więc 4 średnie i niższe zawodowe szkoły Spółdzielczości w Warszawie, Krzemieńcu i Stryju. Nauczanie spółdzielczości przewidziane jest również w programach szkół zawodowych: rolniczych, kupieckich, w liceach administracyjnych i samorządowych oraz w uniwersytetach wiejskich, w szkołach przysposobienia rolniczego i przysposobieniach gospodyń wiejskich. Spółdzielczość wykładana jest w 11-tu wyższych uczelniach polskich, przy czym przy Uniwersytecie Jagiellońskim prowadzony jest Wyższy Naukowy Kurs Spółdzielczości, a przy Szkole Głównej Handlowej w W-wie istnieją specjalne wykłady spółdzielczości. Doniosłą rolę spełniają również kursy spółdz., organizowane przez Związki i instytucje spółdz. oraz organizacje społeczne.

KRONIKA

NIEMCY

Sejmik Związku Spółdzielni Polskich w Berlinie

W grudniu 1937 r. odbył się w Berlinie Sejmik, czyli doroczne walne zebranie Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech. Obradom przewodniczył ksiądz patron dr. Domański. Szczegółowe sprawozdanie z działaności Związku zdał prezes Stefan Szczepaniak, wskazując na rozmaite trudności, z którymi walczyć muszą spółdzielnie polskie w Niemczech. Po wysłuchaniu sprawozdania rewidenta związkowego oraz po odbyciu dyskusji przedłożone sprawozdanie zostało zaakceptowane jak również uchwalono preliminarz budżetowy na 1938 r.

Na wniosek Zarządu Związku powzięto ważną uchwałę w sprawie utworzenia Funduszu Gwarancyjnego, który w stosunku do spółdzielni kredytowych spełni rolę gwaranta wkładów oszczędnościowych i depozytów, a udziałowcom zagwarantuje pewność udziałów.

CZECHOSŁOWACJA

20-lecie polskiego pisma spółdzielczego

Wychodzący w Morawskiej Ostrawie „Przegląd Spółdzielczy", organ Związku Polskich Stowaszyszeń Spożywczych na Śląsku, obchodzi w roku bieżącym jubileusz dwudziestolecia. Założony w 1918 roku „Przegląd Spółdzielczy" poświęcony został wyłącznie zagadnieniom spółdzielczym, spełniając rolę łącznika pomiędzy spółdzielniami polskimi i ich członkami.

Zjazd Związku Polskich Stow. Spoż. na Śląsku

Doroczny Zjazd Związku Polsk. Stow. Spoż. na Śląsku zwołany został na dzień 28 lutego do Łaz. Porządek dzienny obejmuje sprawozdania: przewodniczącego, skarbnika, administracji, wydziału oświatowego i komisji kontrolującej, referat na temat: „Sytuacja gospodarcza a ruch spółdzielczy" oraz wybór władz.

Do Związku należy trzy spółdzielnie, a mianowicie: Centralne Stow. Spoż. w Łazach, Stow. Spoż. w Stonawie i Stow. Spoż. „Postęp" w Karwinie. Ogółem zrzeszają one 17.223 członków, posiadają 144 sklepów, a ich obrót roczny przekracza 40 milionów koron czeskich.

ŁOTWA

Polskie spółdzielnie kredytowe

Polskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe w Rydze zrzesza obecnie 342 członków, a obrót jego w 1937 r. osiągnął 300 tysięcy łatów.

Polskie Towarzystwo Kredytowe w Dyneburgu, które już istnieje przeszło 10 lat, liczy 191 członków.

STANY ZJEDNOCZONE A. P.

Rozprawa Polaka o spółdzielczości

Dowiadujemy się, iż student Uniwersytetu w Milwaukee, p. Edmuud Łukaszewski, przystąpił do pisania rozprawy w języku angielskim na temat „Spółdzielczość w Polsce". Trzeba dodać, że p. E. Łukaszewski jest absolwentem Kursu Wiedzy o Polsce.

Z ruchu wydawniczego

Informator spółdzielczy

Treść: Prawo Spółdzielcze. Ważniejsze wydarzenia w ruchu spółdzielczym w Polsce. Statystyka ruchu spółdzielczego w Polsce. Organizacja i stan ruchu spółdzielczego w Polsce. Szkolnictwo spółdzielcze. Polska bibliografia spółdzielcza. Prasa spółdzielcza w Polsce. Międzynarodowe instytucje spółdzielcze. Międzynarodowe wydawnictwa periodyczne. Międzynarodowa statystyka spółdzielcza.

Wyd. Spółdzielczego Instytutu Naukowego. Warszawa 1937. Str. 160. Cena 2 zł.

Z. Chmielewski—Podręcznik spółdzielczości. Warszawa 1937. Str. 175. Cena 2 zł. 50 gr.

S. Thugutt — Spółdzielczość — zarys ideologii. Warszawa 1937. Str. 201. Cena 3 zł.

Z. Chmielewski — Spółdzielczość rolnicza w rozmaitych krajach. Warszawa 1937. Str. 159. Cena 3 złote 50 groszy.

Wydawca: Światowy Związek Polaków z Zagranicy: Inż. J. Grabowski   Redaktor Wydawnictw Ś. Z. P. z Z.: Wł. Oszelda

Drukarnia „Wiek Nowy", Warszawa, ul. Nowe-Miasto 1, tel. 11-33-05